

ความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกสารในเขตกรุงเทพมหานคร

นพวรรณ อุติธรรม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาบรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอนวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ นพวรรณ ยุติธรรม ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของ
มหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ดร.วัชริยาภรณ์ พิศาลพงศ์)

.....

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)
.....

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์วิภาณี ฐานวงศ์ศานติ)

คณะกรรมการสอนวิทยานิพนธ์

.....

ประธาน
(รองศาสตราจารย์ชาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์)
.....

กรรมการ
(ดร.วัชริยาภรณ์ พิศาลพงศ์)

.....

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข)
.....

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สุจินดา ม่วงมี)

บันทึกวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....

คณบดีบันทึกวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)
วันที่ ๕.....เดือน กันยายน พ.ศ.2550

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนและส่งเสริมวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนรภा

ประจำภาคปี ปีการศึกษา 2549

ประกาศคุณปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตาจาก ดร.ชวัญชัย พิศาลพงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมโภชน์ อเนกสุข และรองศาสตราจารย์วานี ฐานปุนวงศ์คำนติ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้เสาะแสวงหาให้สำนักวิชา ตรวจสอบแก่ไข ติดตาม ตักเตือนและให้กำลังใจตลอดระยะเวลาที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์batchelor วิรบุรีชาพงษ์ และรองศาสตราจารย์ สุจินดา ม่วงมี ที่กรุณารับเป็นประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งยังให้ข้อเสนอแนะแก่ไข ข้อบกพร่องให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สองศรี พรสุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทินา เกี้ยวแก้ว และ ดร.เกียรติกำจร มีขอนอน ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมวงศ์ วัฒนสุนทร ดร.บุญนา ชัยจินดา อาจารย์สุนันท์ อุ่นคงดี รองศาสตราจารย์วานี ฐานปุนวงศ์คำนติ และอาจารย์ทัศนีย์ รัคมิทัต ผู้บริหาร มหาวิทยาลัยคริสเตียน วิทยาเขตชลบุรี ที่ให้โอกาส ให้กำลังใจ และติดตามผลการศึกษาอย่างดีเยี่ยม

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และ มหาวิทยาลัยคริสต์นิทรรมาطم ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการทำงาน การศึกษาต่อและการดำเนินชีวิตในสังคม

ขอขอบคุณ อาจารย์ปริญญา ศิริอัตตะกุล อาจารย์ประจำสำนักงานวิจัยและมาตรฐานการศึกษา อาจารย์อาคม เพื่อจันทึก และอาจารย์สุทธิรักษ์ สุวรรณเดชา อาจารย์คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย คริสเตียน วิทยาเขตชลบุรี ที่เข้าใจใส่และให้ความช่วยเหลืออย่างดีเยี่ยมในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณวัดยุติธรรม อาจารย์สมชัย ยุติธรรม คุณอุทัย ยุติธรรม คุณนุญจันทร์ ลีเจริญ และขอบคุณคุณยงกีเบรติ ชนะนิธิธรรม ครอบครัวที่ให้ความรัก ดูแลเอาใจใส่ และให้กำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท ภาคพิเศษ สาขาวิชานรรណารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำดีๆ ท้ายที่สุดนี้ขอขอบคุณบุคลากรห้องสมุด มหาวิทยาลัยออกชันทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบแบบสอบถาม

43922398: สาขาวิชา: บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์; ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)

คำสำคัญ: ความผูกพันต่อองค์กร/ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา/มหาวิทยาลัยเอกชน/บุคลากรห้องสมุด

นพวรรณ ยุติธรรม: ความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร (ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF PRIVATE UNIVERSITY LIBRARY STAFFS IN BANGKOK) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ขวัญภูลิ พิศาลพงศ์, D.A., สมโภชน์ อนกสุข, กศ.ด., วสันต ฐานป่วงศ์คานติ, กศ.ม. 143 หน้า. ปี พ.ศ. 2550

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา สาขาวิชาที่ทำการศึกษาอาชญากรรม ตำแหน่งงาน ลักษณะงานหลักที่รับผิดชอบ และเงินเดือน กลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 180 คน เครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติก่าใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (*t-test*) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

- บุคลากรห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครมีความผูกพันต่อองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความผูกพันต่อองค์กรในด้านชื่อเสียงและนโยบายขององค์กรมากที่สุดรองลงมาคือด้านความรู้สึกมั่นคงในงาน และด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานตามลำดับ
- ความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากรห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครโดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน แต่มีพิจารณารายด้านพบว่า ด้านชื่อเสียงและนโยบายขององค์กร ด้านความรู้สึกมั่นคงในงาน ด้านผลประโยชน์และสวัสดิการ และด้านโอกาสก้าวหน้าในงาน มีความแตกต่างกันระหว่างกันระหว่างอาชญากรรม ด้านโอกาสก้าวหน้าในงานและด้านสภาพแวดล้อมในงานมีความแตกต่างกันระหว่าง ตำแหน่งงาน ด้านผลประโยชน์ของงานมีความแตกต่างกันระหว่างลักษณะงานหลักที่รับผิดชอบ ด้านผลประโยชน์และสวัสดิการ และด้านความรู้สึกมั่นคงในงาน มีความแตกต่างกันระหว่างระดับการศึกษา ด้านโอกาสก้าวหน้าในงานและด้านสภาพแวดล้อมในงาน มีความแตกต่างกันระหว่างระดับเงินเดือน

43922398: MAJOR: LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE; M.A. (LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE)

KEYWORDS: ORGANIZATIONAL COMMITMENT/ ACADEMIC LIBRARY/ PRIVATE UNIVERSITY/ LIBRARY STAFF

NOPPAWAN YUTITHAM: ORGANIZATIONAL COMMITMENT OF PRIVATE UNIVERSITY LIBRARY STAFFS IN BANGKOK. ADVISORY COMMITTEE: KWANCHADIL PHISALPHONG, D.A., SOMPOCH ANEGASUKHA, Ed. D., WANEE THAPANA WONGSANTI, M.Ed. 143 P. 2007.

The purposes of this study were 1) to study the level of organizational commitment of private university library staffs in Bangkok and 2) to compare the organizational commitment ranging from educational level, field of study, length of working, position, major responsibilities and salary. The samples were 180 private university library staffs in Bangkok. Data was collected through a five-rating-scale questionnaire. The statistical devices used included percentage, arithmetic mean, standard deviation, t-test, and one-way analysis of variance (ANOVA).

The results of the study were as follows:

1. The organizational commitment of private university library staffs was at the moderate level. The most significance of organizational commitment was organization's reputation and policy, followed by job security, and relationship with colleagues, respectively.
2. The organizational commitment of private university library staffs were not different but organizational commitment in organization's reputation policy, job security, fringe benefits and welfare, and job promotion were different between period of time working. Organizational commitment in job promotion, and working environment were different between positions. Organizational commitment in work feedback were different between major responsibilities. Organizational commitment in fringe benefits and welfare, and job security were different between educational level. Organizational commitment in job promotion, and working environment were different between salary level.

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	หน้า
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๒
สารบัญ.....	๓
สารบัญตาราง.....	๔
สารบัญภาพ.....	๕
บทที่	
1 บทนำ.....	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๔
สมมติฐานของการวิจัย.....	๕
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	๕
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	๕
ขอบเขตของการวิจัย.....	๗
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	๙
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๑๑
องค์กร.....	๑๑
ความพึงพอใจในการทำงาน.....	๑๙
ความผูกพันต่อองค์กร.....	๓๘
มหาวิทยาลัยเอกชนกับการจัดการศึกษา.....	๔๕
ห้องสมุดและบุคลากรห้องสมุดกับการให้บริการทางการศึกษาในมหาวิทยาลัย.....	๔๗
การดำเนินงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยเอกชน.....	๕๒
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๕๘
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	๖๖
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	๖๕
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	๖๗

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	69
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
5 สรุปและอภิปรายผล.....	92
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	92
อภิปรายผล.....	93
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	98
บรรณานุกรม.....	100
ภาคผนวก.....	113
ภาคผนวก ก.....	114
ภาคผนวก ข.....	119
ภาคผนวก ค.....	121
ภาคผนวก ง.....	126
ภาคผนวก จ.....	136
ภาคผนวก ฉ.....	141
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	143

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	66
2 สถานภาพของผู้ต้องสอบแบบสอบถาม.....	72
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความผูกพันต่อองค์กร.....	75
4 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความผูกพันต่อองค์กร จำแนกตามสาขาวิชาที่江北การศึกษา.....	76
5 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความผูกพันต่อองค์กร จำแนกตามอายุงาน.....	78
6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความผูกพันต่อองค์กร จำแนกตามตำแหน่งงาน.....	80
7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความผูกพันต่อองค์กร จำแนกตามลักษณะงานหลัก ที่รับผิดชอบ.....	82
8 ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความผูกพันต่อองค์กร จำแนกตามระดับ การศึกษา.....	84
9 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความผูกพันต่อองค์กรด้าน ^{ผลประโยชน์และสวัสดิการ จำแนกตามระดับการศึกษา.....}	86
10 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความผูกพันต่อองค์กรด้าน ^{ความรู้สึกมั่นคงในงาน จำแนกตามระดับการศึกษา.....}	87
11 ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความผูกพันต่อองค์กร จำแนกตามเงินเดือน.....	88
12 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความผูกพันต่อองค์กรด้าน ^{โอกาสก้าวหน้าในงาน จำแนกตามเงินเดือน.....}	90
13 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของความผูกพันต่อองค์กรด้าน ^{สภาพแวดล้อมในงาน จำแนกตามเงินเดือน.....}	92
14 ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของ การปฏิบัติงานและองค์กร.....	115
15 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน.....	141

สารบัญภาพ

ภาพที่

1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... หน้า 6